

**ДЖЕК
ЛОНДОН**

ETEELÄMÄREN
SEIKKAILUJA

Джек Лондон

Etelämeren seikkailuja

«Public Domain»

Лондон Д.

Etelämeren seikkailuja / Д. Лондон — «Public Domain»,

Содержание

Maruhin talo	5
Конец ознакомительного фрагмента.	14

Jack London

Etelämeren seikkailuja

Mapuhin talo

Huolimatta kömpelyydestään ja painostaan *Aorai* suoriutui oivallisesti keveässä tuulessa, ja kapteeni antoi sen mennä kauvas melkein tyrskyjen keskeen, ennenkuin hän luovasi. Hikueru-särkkä kohosi matalasti vedenpinnan yläpuolelle, muodostaen tiheästä korallihiekasta ympyrän, noin sata metriä leveän ja jotakuinkin penikulman ympärimitaten sekä kolmesta viiteen jalkaan korkeimman nousuveden yläpuolella. Suuren, läpikuultavan laguunin pohjalla oli paljon helmiäisiä ja kuunarin kannelta, toiselta puolen särkkää, voitiin nähdä sukeltajia työssä. Mutta laguuniin ei ollut väylää edes pienelle kauppakuunarille. Suotuisalla tuulella olisi mahdollisesti kutteri voinut sinne pyrkiä jonkun ahtaan ja matalan kanavan kautta. Kuunarin täytyi pysähtyä jo ulkopuolelle ja lähettää sinne vain pienet veneensä.

Aorai laski hitaasti veneen vesille ja siihen hyppäsi heti puoli tusinaa ruskeata merimiestä, pukunaan ainoastaan tulipunainen riepu lanteiden ympärillä. He tarttuivat airoihin ja samalla nuori mies, valkoisesta puvustaan päättäen europalainen, tarttui takatuhdolla peräsimeen. Mutta hän ei ollutkaan europalainen. Polynesian kultaiset luonnonpiirteet ilmenivät hyvin selvinä hänen auringon kultaamassa, pehmeässä ihossaan ja hänen silmiensä välkkyvän sinen kultaisessa loisteessa. Hän oli Raoul, Alexandre Raoul, Marie Raoul'in nuorin poika, rikkaan kvarterooni-naisen, joka omisti ja varusti puoli tusinaa samanlaista kuunaria kuin *Aorai*. Väylän suussa läpi vastavirran, joka synnytti kiehuvan aallokon, taisteli vene eteenpäin laguunin peilikirkkaaseen rauhaan. Nuori Raoul hyppäsi valkealle hiekalle ja kätteli erästä kookasta alkuasukasta. Miehen rinta ja hartiat olivat muhkeat, mutta katkenneen oikean käsivarren muutaman tuuman pituinen lihaton tynkä, ajan vaalentama luu, todisti hänen kerran taistelleen hain hampaissa, ja se taistelu oli tehnyt lopun hänen sukeltajaelämästään. Nyt oli hänen pakko liehitellä muita ja jollakin vehkeellä hankkia elatuksensa.

– Oletteko kuullut, Alec? sanoi hän heti. – Mapuhi on löytänyt helmen – oikein helmien helmen! Ei ole Hikueruussa milloinkaan sellaista vedestä nostettu eikä koko Paumotuksen seuduilla, tuskinpa koko maailmassa. Ostakaa se häneltä. Se on hänellä nyt. Ja muistakaa, että minä siitä teille ensimmäiseksi puhuin. Mies on tyhmyri ja te voitte saada sen halvalla. Onko teillä hiukan tupakkaa?

Raoul astui suoraan rantaa ylös erästä hökkeliä kohti pandanuspuun juurella. Hän oli äitinsä laivanisäntä ja hänen tehtävänään oli tyhjentää koko Paumotus-saaren koprat, raakut ja helmet, joita asukkaat hankkivat.

Hän oli vasta-alkaja virassaan. Tämä oli vasta hänen toinen matkansa ja sen vuoksi hän oli sangen levoton kokemattomuudestaan arvostella helmien ominaisuuksia. Mutta kun Mapuhi näytti hänelle helmeä, osasi hän kuitenkin pidättää hämmästyksen huudahduksen, joka jo oli hänen huulilleen vierähtämäisillään, ja ottaa kasvoilleen kauppiaan kylmän ilmeen. Se oli tosiaan kuin olisi hän saanut iskun vasten kasvojaan. Helmi oli suuri kuin kyyhkysen muna, aivan pyöreä ja sen säteilevässä valkeudessa heijastuivat lukemattomat värivahdukset opaalin hohteisina. Siinä oli eloa! Sellaista hän ei milloinkaan ollut nähnyt. Ja kun Mapuhi laski sen hänen käteensä, ihmetytti häntä sen paino, mikä taas todisti helmen erittäin arvokkaaksi. Raoul tutki sitä tarkkaan taskusuurenuslasillaan. Siinä ei ollut pienintäkään naarmua tai vikaa. Puhtaudessaan se tuntui sulautuvan ilmakehään hänen kädestään. Varjossa sillä oli lempeä valo, hohdellen kuin himmeä kuu. Se oli niin kuultohohteinen, että vesilasiin pudotettuna sitä oli vaikea erottaa. Ja niin nopeasti se oli pudonnut pohjaan, että hän tiesi sen painon vallan erinomaiseksi.

– No, mitä sinä siitä tahdot? kysyi hän, yrittäen tehdä äänensä mahdollisimman huolettomaksi.

– Minä tahdon – alkoi Mapuhi, ja hänen mustien kasvojensa taakse ilmestyi kahden naisen mustat kasvot ja pieni tyttö. He taivuttivat päitään ja nyökkäsivät myönnytystään Mapuhin lausumalle toivomukselle ja heidän silmänsä hehkuivat kiihkosta saada toivonsa toteutetuksi.

– Minä tahdon talon, jatkoi Mapuhi. – Siinä pitää olla galvanisoitu peltikatto ja kahdeksankulmainen lyöpäkello. Sen pitää olla kuusi syltä pitkä, parveke yltä ympäri. Keskessä pitää olla suuri huone ja siinä pyöreä pöytä keskilattialla ja seinällä se kahdeksankulmainen lyöpäkello. Sitten pitää olla neljä makuuhuonetta, kaksi kummallakin puolen sitä suurta huonetta ja jokaisessa huoneessa rautasänky, kaksi tuolia ja pesuteline. Takapuolella pitää olla keittiö, oikein hyvä keittiö, ruukut, pannut ja hella. Ja talo on rakennettava minun saarelleni, joka on Fakarava.

– Joko luettelit kaikki? kysyi Raoul hämmästyneenä.

– Ompelukone on myös saatava, lisäsi Tefara, Mapuhin vaimo.

– Eikä sitä kahdeksankulmaista lyöpäkelloa saa unohtaa, lisäsi Nauri, Mapuhin äiti.

– On, on siinä kaikki, sanoi Mapuhi.

Nuori Raoul nauroi, hän nauroi kauan ja sydämellisesti. Mutta nauraessaan hän salaisesti suoritti koko joukon päässälskuja. Hän ei milloinkaan elämässään ollut rakentanut taloa ja hänen käsityksensä rakennustaidosta oli hyvin utuinen. Nauraessaan hän arvioitsi, kuinka kalliiksi kävisi matka tarpeitten ostoon Tahitiin, itse rakennusaineet, paluumatka Fakaravaan, lastin purkaminen ja itse rakentaminen. Se näytti nousevan noin neljään tuhanteen ranskalaiseen dollariin, mikä oli noin kaksikymmentä tuhatta frangia. Se oli mahdotonta. Miten ihmeissä hän saisi tietää tuollaisen helmen oikean arvon? Kaksikymmentä tuhatta oli suuri rahasumma ja – vielä hänen äitinsä rahoja.

– Mapuhi, sanoi hän, – sinä olet aika höperö. Sano hinta rahassa.

Mutta Mapuhi ravisti päätään ja kolmea päätä hänen takanaan ravistettiin myös.

– Minä tahdon talon, sanoi mies. – Sen pitää olla kuusi syltä pitkä, parveke yltä...

– Niin, niin, keskeytti Raoul. – Minä muistan kyllä koko talosuunnitelman, mutta se ei käy. Annan sinulle tuhannen Chili-dollarina.

Neljää päätä pudistettiin kieltävästi.

– Ja sata Chili-dollarina tavarassa.

– Tahdon talon ... alkoi Mapuhi.

– Mitä hyötyä sinulla on talosta? sanoi Raoul. – Ensimmäinen rajumyrsky, joka kohtaa saartasi, huuhtoo sen pois. Sehän sinun pitäisi tietää. Kapteeni Raffy sanoo, että rajumyrsky voi nytkin tulla milloin tahansa.

– Ei Fakaravalla, sanoi Mapuhi. – Maa on siellä paljon korkeampaa.

Tällä saarella kylläkin. Mikä hirmumyrsky tahansa lakaisee Hikuerun.

Minä tahdon saada taloni Fakaravaan. Sen pitää olla kuusi syltä pitkä ja parveke yltä ympäri...

Ja Raoulin piti taas kuulla talojuttu. Hän käytti useita tunteja haihduttaakseen talojutun pois Mapuhin mielestä, mutta äiti, vaimo ja tytär Ngakura yllyttivät Mapuhia pysymään päätöksessään. Avonaisesta ovesta, kuunnellessaan kahdennenkymmenennen kerran talosuunnitelmia, mitä Mapuhi lateli, Raoul näki kuunarinsa toisen veneen lähenevän rantaa. Aorain ensimmäinen perämies hyppäsi maihin ja vaihtoi pari sanaa käsipuolen alkuasukkaan kanssa rientäen sitten Raoulia kohti. Päivä musteni äkkiä, sillä paksu pilvi peitti auringon. Yli laguunin näki Raoul, kuinka myrskypilvet lähenivät tuhoa ennustaen.

– Kapteeni Raffy sanoo, että täällä viipyminen vie hemmettiin, oli merimiehen tervehdys, – jos onkin helmiäisiä, voimme niitä onkia toisen kerran. Niin hän sanoo. Ilmapuntari on laskenut ja on nyt kaksikymmentä yhdeksän ja seitsemänkymmentä.

Tuulenpuuska puisteli pandanuspuita heidän kohdallaan ja ravisteli palmuja taaempaan pudottaen puoli tusinaa kypsä kokospähkinöitä raskain mätkäyksin maahan. Sade läheni ajaen edellään suhisevaa ja pauhaavaa myrskytuulta, joka saattoi laguunin veden kiehumaan ja ajoi sateen sauhuna edellään. Ensimmäiset pisarat rapisivat raskaina lehdillä, kun Raoul hyppäsi jaloilleen.

- Tuhat Chilin dollaria puhtaassa rahassa, Mapuhi, sanoi hän. – Ja kaksi sataa dollaria tavarassa.
- Minä tahdon talon – alotti taas toinen.
- Mapuhi! huusi Raoul saadaksensa äänensä kuulumaan. – Sinä olet perin pötkö!

Hän syöksyi ulos hökkelistä ja painautui jalasta jalkaan merimiehen sivulla tuulta vasten venettä kohti. He eivät sitä nähneet. Troopillinen sade syöksyi heitä vasten, niin ettei voinut nähdä eteensä muuta kuin maan jalkainsa alla sekä vihaiset pikku aallot, jotka laguunin rannalla repivät ja haukkoivat hiekkaa. Hahmo tuli näkyviin vesitulvassa. Se oli Huru-Huru, käsipuoli mies.

- Saitteko helmen? huusi hän Raoulin korvaan.

– Mapuhi on höperö! oli vastahuuto ja samassa silmänräpäyksessä he hävisivät toisiltaan vedensyöksyyn.

Puoli tuntia myöhemmin Huru-Huru näki, tähystellessään särkän ulkolaidalla, kuinka Aorai hinasi ylös veneensä ja käänsi nenänsä ulos merelle. Sen lähellä hänen silmänsä sattuiivat toiseen kuunariin, jonka tuulen puuska oli siihen heittänyt, kuinka se laskeutui veneen veteen. Huru-Huru tunsu sen. Se oli kuunari *Orohena*, jonka omisti eräs puolirotuinen kauppias Toriki. Tämä hoiti itse laivaansa ja istui nytkin varmasti sen peräpuolella. Huru-Huru naurahteli itsekseen. Hän tiesi, että Mapuhi oli ottanut tavaroita velaksi edellisenä vuonna Torikilta.

Rankkasade oli ohitse. Aurinko paahtoi kuumasti ja laguuni oli taaskin tyynenä kuin peili, mutta ilma oli tahmeata kuin kummi; sen paino paneutui keuhkoihin, jotta oli vaikea hengittää.

– Oletteko kuullut uutisen, Toriki? kysyi Huru-Huru. – Mapuhi on löytänyt helmen. Ei mokomampaa helmeä ole koskaan Hikuerussa saatu eikä liioin muuallakaan maailmassa. Mapuhi on höperö ja hän on teille velkaa. Muistakaa, että minä tästä ensimmäiseksi teille puhuin. Onko teillä tupakkaa?

Toriki kiirehti Mapuhin ruohomajaan. Hän oli mies ymmärtämään omat asiansa, vaikka muuten tomppeli. Aivan välinpitämättömänä hän vilkaisi helmeen vain silmänräpäyksen ja pisti sen taskuunsa.

- Onhan sinua onnestanut, sanoi hän. – Se on kaunis helmi. Saat luottoa minulta.

- Minä tahdon talon, alkoi Mapuhi hämmentyneenä. – Sen pitää olla kuusi sylvä ...

– Kuusi sylvä helvettiin! oli kauppiaan vastaus. – Sinä maksat velkasi ja siinä on sinun tahtosi. Sinä olit minulle velkaa kaksitoista sataa Chilin dollaria, nyt et ole enää. Sitäpaitsi saat minulta vielä tavaraa kahdensadan arvosta. Jos saan helmen kaupaksi hyvillä ehdoilla Tahitissa, lisäksi sata, se on kolme sataa. Mutta muista, vain siinä tapauksessa, että saan sen hinnan kuin tahdon. Voinhan saada siitä tappiotakin.

Mapuhi pani käsivartensa ristiin ja näytti surulliselta painaen alas päänsä. Häneltä oli ryöstetty helmi. Talon asemasta hän oli vain maksanut velkansa eikä mitään jäänyt.

- Sinä olet typerä, sanoi hänen vaimonsa Tefara.

- Olet sinä typerä, sanoi Nauri, hänen äitinsä. – Miksi sinä annoit helmen kädestäsi?

– Mitäpä minä tein, olinhan hänelle velkaa. Hän tiesi, että minulla oli helmi. Ettekö kuulleet, että hän pyysi sitä nähdäksensä? En minä siitä hänelle ole kertonut, joku muu on jutellut. Ja olinhan minä hänelle velkaa.

– Mapuhi on typerä, matki Ngakura. Tyttö oli vain kaksitoista vuotta eikä ymmärtänyt parempaa. Mapuhi päästi tunteensa valloilleen ja antoi hänelle korvapuustin, jotta tyttö kiepsahti nurin samalla kun Tefara ja Nauri yltyivät itkemään ja torumaan naisten tapaan.

Huru-Huru oli vahdissa rannalla yhä edelleenkin ja keksi merellä kolmannenkin kuunarin, joka lähenei ja laskeutui veneen. Se oli *Hira*, Levy nimisen juutalaisen oma. Hän oli Saksan juutalainen ja suurin helmikauppias täällä, ja hänen Hiransa oli kaikkien kalastajien ja varkaiden jumala Tahitissa.

– Oletteko kuullut uutista? sanoi Huru-Huru, kun Levy, paksu ja karkeanaamainen mies nousi maihin. – Mapuhi on löytänyt helmen. Ei ole milloinkaan nähty Hikuerussa sen tapaista helmeä eikä koko maailmassakaan. Mapuhi on höperö. Hän on myynyt sen Torikille neljästätoista sadasta Chili-

dollarista – minä kuuntelin majan ulkopuolella. Te voitte ostaa sen häneltä halvalla. Muistakaa minun kertoneeni siitä ensin. Onko teillä yhtään tupakkaa?

– Missä on Toriki?

– Kapteeni Lynchin talossa juomassa absinttia. Hän on ollut siellä tunnin aikaa.

Levyn ja Torikin juodessa ja helmestä kauppaa tehdessä kuunteli Huru-Huru ja sai tietää hämmästyneenä helmen hirveän hinnan – kaksikymmentä viisi tuhatta frangia.

Samaan aikaan Orohena ja Hira luovivat aivan särkän läheisyyteen ja ampuivat hurjasti merkkikanuunalla. Kolme miestä tuli parahiksi ulos näkemään kuunarien kääntyvän ja syöksyvän merelle laskien nopeasti alas suuret ja pienet purjeet. Ankara tuuli ajoi niitä ulapalle vaahtoiseen mereen. Sinne ne häipyivät rankkasateeseen.

– Kyllä ne palaavat, kunhan vihuri on ohitse, sanoi Toriki. Parasta onkin, että joudumme täältä pois.

– Arvelen, että ilmapuntari on taaskin laskenut, sanoi kapteeni Lynch.

Hän oli valkopartainen ukko, liian vanha enää purjehtimaan, ja tullut siihen kokemukseen, että oli hengenahdistuksen vuoksi parasta pysyä rauhassa ja levossa Hikuerulla. Hän meni sisään tarkastamaan ilmapuntaria.

– Suuri Luoja! kuulivat he hänen huudahtavan ja ryntäsivät sisään ja näkivät hänen tuijottavan ilmapuntariin, joka näytti kahtakymmentä yhdeksää ja kahtakymmentä.

Sitten he jälleen palasivat ulos tarkastamaan tuskallisina merta ja taivasta. Myrsky oli tauonnut, mutta taivas pysyi synkkänä. Molemmat kuunarit, kolmannen seuraamana, pyrkivät jälleen särkkää kohti kaikki purjeet levällään. Tuulen suunnan muutos sai heidät hellittämään purjeita, mutta viisi minuuttia myöhemmin tuli vastakkaiselta taholta toinen tuulenpuuska ja ajoi ne jälleen merelle. Tyrskeden pauhu oli kova, kumea ja uhkaava ja hirveä aalto nuolaisi rantaa. Salama välähti heidän silmissään kirkastaen mustan päivän ja jyrinä läheni heitä rämisevänä.

Toriki ja Levy lähtivät juoksujalassa tavottamaan venettä, jälkimmäinen läähättäen kuin kauhunlyömä virtahepo. Kun heidän veneensä liukuivat ulos laguunin väylästä, kohtasivat he Aorain veneen. Sen perässä seisoivat Raoul huudellen miehilleen rohkaisevia sanoja. Hän ei saanut helmeä pois mielestänsä ja nyt hän oli matkalla tarjotakseen Mapuhille tuon vaaditun talon.

Hän astui maalle sellaisen ukkosen jyrinän ja sateen pauhussa, ettei nähnyt Huru-Hurua ennenkuin törmäsi kiinni häneen.

– Myöhäistä! huusi Huru-Huru. – Mapuhi möi sen Torikille tuhannesta neljästä sadasta Chilistä ja Toriki möi sen Levylle kahdestakymmenestä viidestä tuhannesta frangista. Ja Levy myö sen Ranskassa sadasta tuhannesta frangista. Onko teillä tupakkaa?

Raoul oli tyytyväinen. Hänen ei enää tarvinnut huolehtia helmestä eikä se asia häntä kiusannut, vaikkei hän saanutkaan helmeä. Ei hän siltä Huru-Huruunkaan luottanut. Mapuhi kyllä oli voinut myydä sen neljästätoista sadasta, mutta että Levy, helmien tuntija, olisi maksanut kaksikymmentä viisi tuhatta, se oli liian suuri vale. Raoul päätti kysyä kapteeni Lynchiltä asian laitaa, mutta kun hän tuli vanhan merikarhun asunnolle, seisoivat miehet tuijottamassa suurin silmin ilmapuntaria.

– Katsokaa, mitä se näyttää! kehotti kapteeni kiihkeästi pyyhkien lasejaan ja jälleen tuijottaen lasiin.

– Kaksikymmentä yhdeksän ja kymmenen, sanoi Raoul. – Minä en ole koskaan nähnyt sitä noin alhaalla.

– Sen minä uskon, sanoi kapteeni lyhyesti. – Viisikymmentä vuotta, poikana ja miehenä, kaikilla maailman merillä – enkä ikinä ole nähnyt sen vaipuvan tuohon. Kuulkaa!

He seisoivat hetken kuunnellen, kun myrsky pauhasi ja pudisteli taloa. Sitten he menivät ulos. Tuulispää oli sivuuttanut ja he voivat nähdä Aorain penikulman päässä hyppimässä ja keinumassa mielettömän hurjasti hirveässä meressä, jonka aallot syöksyivät jättimäisinä vyöryinä koillisesta ja syöksyivät koralliriutalle. Eräs veneen miehistä osotti väylän suuta ja ravisti päätään. Raoulin silmät noudattivat suuntaa, mutta hän näki vain meren kuohuvan myllerryksen.

– Näyttää siltä kuin minun pitäisi jäädä tänne yöksi, kapteeni, sanoi Raoul. Sitten hän kääntyi venemieheen päin ja antoi määräyksen hinata vene ylös ja etsiä itselleen suojaa, miten paraiten taisivat.

– Kaksikymmentä yhdeksän kohdalleen, sanoi kapteeni Lynch tullen juuri ulos, tuoli kädessä, vieläkin katsottuaan ilmapuntaria.

Hän istuutui katselemaan näytelmää merellä.

Aurinko paahtoi lisäten päivän tukehuttavaa kuumuutta kuolontyyneyden ohella tuulispäiden välillä. Meri korkeni yhä.

– Tuo meri tekee minut levottomaksi, sanoi Raoul. – Nyt ei tuule ja katsokaahan tuonne, kuinka on laita kuitenkin.

Monien penikulmien päästä tuli meri vyöryen ja tärisytti hiekkasärkkää kuin maanjäristys. Kapteeni Lynch katseli sitä hämmästyneenä.

– Taivaan Jumala! huudahti hän ja nousi tuolilta, mutta painui heti takaisin.

– Eihän tuule ollenkaan, toisti Raoul. – Minä käsittäisin tämän, jos tuulisi.

– Kyllä te tuulta saatte ja pian, niin että riittää, oli kapteenin järeä vastaus, – älkää siitä huolehdi!

Miehet istuivat vaieten. Hiki tihkui heidän ihostaan tuhansin pisaroin valuen vesipäille, jotka sitten yhtyivät virtaaviksi puroiksi juosten maahan. He huohottivat, etenkin vanhuksen ponnistukset olivat perin tuskallisia. Suuri laine vyöryi rannalle rouhien kokospuiden runkoja ja ulottui melkein heidän jalkoihinsa.

– Hyvän matkaa yli nousuveden määrää, huomautti kapteeni Lynch. – Minä olen ollut täällä yksitoista vuotta. Hän katsoi kelloaan. – Kello on kolme.

Mies ja vaimo, kintereillään joukko lapsia, lähenei heitä lohduuttomina. He asettuivat rakennuksen läheisyyteen ja monen epäilyksen jälkeen istuivat maahan hiekkaan. Muutamaa minuuttia myöhemmin toinen perhe tuli vastakkaiselta suunnalta kantaen sylissään kaikenlaista kamaa, eikä aikaakaan, niin oli jo monta sataa ihmistä, kaiken ikäisiä ja sukuisia kokoontunut kapteenin asunnolle. Hän huusi eräälle vasta tulleelle, jolla oli rintalapsi sylissään, ja sai vastaukseksi tietää, että hänen majansa oli meri juuri huuhaissut laguuniin.

Tämä oli korkein kohta monien penikulmien piirissä ja usealta taholta meri jo hyrskyi koralliriutan yli molemmin puolin. Särkkä oli ympärimitaten kaksikymmentä penikulmaa, mutta ei viittäkymmentä sylvä leveämpi mistään. Nyt oli paras helmenpyyntiaika ja yltä ympäri kaikista saarista, aina Tahitista saakka, oli ihmisiä täällä.

– Täällä on nyt kaksitoista sataa miestä ja naista ja lasta, sanoi kapteeni Lynch. – Sanokaa minun sanoneeni, kuinka monta täällä on huomenaamalla.

– Miksi ei tuule? Sitä minä tahtoisin tietää, huomautti Raoul.

– Älkää huoli, nuori mies, älkää huoli, kyllä te vielä pääsette tuulen kaipuusta.

Kapteeni Lynchin puhuessa suuri aalto taaskin huuhtaisi särkkää. Vesi suhisi ja porisi kolmen tuuman korkuisena heidän tuoliensa alla. Pelokkaita huudahduksia kuului naisten puolelta. Lapset tuijottivat ristissä käsin hirmuisina vyöryviä aaltoja ja itkivät surkeasti. Kissat ja kanat hyppivät ensin vedessä ja pakenivat sitten kuin yhteisestä päätöksestä kapteeni Lynchin katon päälle. Eräs Paumotuksen asukas, jolla oli vastasyntyneitä koiranpentuja kopassa, kiipesi puuhun ja sitoi ne sinne kahdenkymmenen jalan korkeuteen, ja sillä aikaa emä vinkui surkeasti ja juoksi puun juurella.

Aurinko paistoi yhä kirkkaasti ja kuollut tyyneys vallitsi. He istuivat ja katselivat aaltoja ja Aorain hurjaa keinumista raivoisalla merellä. Kapteeni Lynch oli tuijottanut jättimäisten vesivuorien vyöryä, kunnes hän ei enää voinut. Hän peitti kasvot käsiinsä päästäksensä näkemästä ja meni sisään.

– Kaksikymmentäkahdeksan ja kuusikymmentä, sanoi hän hiljaisesti palatessaan.

Hänen kädessään oli nippu ohutta köyttä. Sen hän jakoi kahden sylen pituisiin palasiin ja antoi yhden Raoulille, piti toisen itse ja loput hän jakoi naisille kehottaen heitä nousemaan puihin.

Heikko tuuli alkoi tuntua koillisesta huuhdellen Raoulin poskea ja virkistäen häntä hiukan. Hän voi nähdä Aorain lujittavan purjeitaan ja suuntaavan merelle ja katui, ettei ollut jäänyt laivalle.

Voisihan se kellua myrskyssä, mutta särkkä...! Aalto tuli kohti ja oli heittävä hänet nurin. Hän valitsi puun suojakseen, mutta muisti ilmapuntarin ja juoksi huoneeseen katsomaan. Häneen yhtyi kapteeni Lynch ja he menivät sisään samalle asialle.

– Kaksikymmentä kahdeksan ja kaksikymmentä, sanoi vanha purjehtija. —

Tästä on tulossa selvä helvetti – mitä se oli?

Ilma tuntui täyttyneen humulla. – Talo tärisi ja huojui ja he kuulivat mahtavan tuulenhuminan. Akkunat helisivät, kaksi ruutua rikkui ja tuuli pyyhkäisi sisään, työnsi heitä ja oli vähällä kaataa. Ovi pauskautui kiinni, niin että ripa vierii lattialle. Seinät pullistuivat kuin ilmapallon, kun siihen kaasua lasketaan. Sitten kuului uusi ääni aivan kuin kiväärin pauke, kun aallon räiske löi ulkoseinää vastaan. Kapteeni Lynch katsoi kelloaan. Se oli neljä.

Hän otti ylleen öljytakin, irrotti ilmapuntarin naulasta ja pisti sen laajaan taskuun. Taasen iski aalto rakennusta kovalla pamauksella ja se nousi kulmalleen, kääntyi neljännesympyrän perustuksillaan ja vaipui kasaan, lattia kymmenen asteen kulmassa.

Raoul pääsi ensiksi ulos. Tuuli tarttui häneen ja vei mukansa. Hän pani merkille, että se oli nyt kääntynyt itäiseksi. Kovalla voiman ponnistuksella hän heitti itsensä hiekalla nurin yrittäen sillä tavalla pysytellä paikallaan. Oljenkortena livahti kapteeni Lynch sätkytellen hänen päällitsensä. Kaksi Aorain miestä, jotka olivat kiivenneet ensin kokospalmuun, yritti tulla heitä auttamaan taistellen tuulta vastaan ja köyristellen eriskummallisissa kulmissa tuuma tuumalta eteenpäin.

Vanhan miehen jäsenet olivat kankeat eikä hän voinut kiivetä, joten miehet sitoivat köyden pätkiä yhteen ja hinasivat hänet jalka jalalta ylös puuhun ja sitoivat kiinni viidenkymmenen jalan korkeuteen puun latvaan. Raoul heitti nuoran läheisen puun rungon ympärille ja katseli tätä menoa. Myrsky oli hirmuinen. Hän ei olisi voinut unissaankaan kuvitella, että tuuli voi olla niin kova. Aalto pyyhkäisi taaskin yli särkän ja vesi ulottui yli polvien, ennenkuin se jälleen imeytyi takaisin. Aurinko oli hävinnyt ja taivas lyijynharmaa. Muutamat sadepisarot sattuivat häneen ihan vaakasuorasti ja iskivät kipeästi kuin lyijyrakeet. Suolainen, kuohuva vesi löi häntä vasten kasvoja. Se oli kuin isku miehen kädestä. Hänen poskiaan kirveli ja tuskan kyyneleet nousivat polttaviin silmiin. Useita satoja alkuasukkaita oli kiivennyt puihin. Olisihan voinut nauraa noita kelluvia ihmisterttuja korkealla puissa. Ollen Tahitissa syntynyt, hän taivutti ruumiinsa melkein kaksinkerroin, tarttui käsillään puun runkoon ja iski jalkansa pohjat puuta vasten ja käveli hitaasti ylös runkoa myöten. Latvassa hän tapasi kaksi naista, kaksi lasta ja miehen. Toinen pikku tytöistä piti sylissään kissaa.

Hän viittoi pesästään kapteeni Lynchille ja urhoollinen merisankari viittoi hänelle. Raoul katsoi taivasta. Se oli tullut hyvin lähelle, tuntui todellakin kaartuvan hänen päänsä päällä ja muuttuneen harmaasta mustaksi. Monet olivat vielä maassa ja pysyttelivät puitten tyvien ympärillä pidellen niistä kiinni. Useat rukoilivat ja mormoonilainen saarnaaja yritti puheellaan lohduttaa niitä, jotka malttoivat kuunnella. Omituinen, kaukainen ja rytmillinen ääni sattui hänen korvaansa, heikkona kuin sirkan viserrys, kestäen vain silmänräpäyksen, mutta vaikuttaen häneen kuin taivaallinen musiikki. Hän katsoi ympärilleen ja huomasi erään puun juurella joukon ihmisiä, jotka pysyttelivät kiinni osaksi puussa, osaksi toisissaan. Hän voi erottaa heidän huultensa liikkuvan samalla tavalla, samassa tahdissa. Mitään ääntä ei kuulunut, mutta hän arvasi heidän laulavan virttä.

Tuuli yltyi yhä kovemmaksi. Eihän sen kiihkeyttä enää voinut millään mitata, sillä se oli aikoja sitten mennyt yli hänen tajuamansa tuulen mahtavuuden, mutta saattoi sentään ymmärtää, että se yhä vieläkin kasvoi. Kappaleen matkan päässä hänestä kiskaisi tuuli puun juurineen maasta irti ja pauskasi sen ihmistaakkoineen maahan. Suuri aalto tuli, pyyhkäisi hiekkaa ja he olivat kaikki poissa. Kaikki tapahtui nopeaan. Hän näki ruskean olan ja mustan pään kelluvan laguunin vaahtoosella aallolla. Seuraavassa hetkessä sekin oli hävinnyt. Puita kaatui nyt useampia pudoten sikin sokin toistensa päälle kuin tulitikut laatikosta kaadettuina. Tuulen voima ihmetytti häntä yhä. Hänen oma puunsa huojui turmiota ennustavasti. Toinen vaimoista piti sylissään valittelevaa tyttöä ja tämä taas likisti rintaansa vasten kissaa.

Mies, joka piteli toista lasta, kosketti Raoulia käsivarteen ja osotti sormellaan. Hän katsoi ja näki mormoonikirkon heiluvan noin kahden sadan jalan päässä. Se oli irtaantunut perustuksiltaan ja tuuli ja aallot kulettivat sitä laguunia kohti. Kauhea vesimuuri tarttui siihen, kaatoi sen kumoon ja heitti vasten puolta tusinaa kokospalmua. Ihmistertut putoilivat alas kuin kypsät pähkinät. Peräytynyt aalto jätti heidät maahan, toiset liikkumattomina, toiset tuskasta kiemurtelevina ja valittavina. Raoulista ihmiset muuttuivat muurahaisiksi eikä mikään häntä enää hämmästyttänyt. Aivan kuin kaikki olisi ollut, niinkuin pitikin, hän katseli, kuinka seuraava aalto lakaisi tyhjäksi hietikon hylyiksi joutuneista ihmisistä. Kolmas aalto, suurempi kuin mikään entisistä, heitti kirkon laguuniin, missä se puoleksi uponneena ui etäämmäksi ja etäämmäksi muistuttaen elävästi Noan arkkia vedenpaisumuksessa.

Hän katsahti kapteeni Lynchin taloa kohti ja huomasi ihmeekseen sen olevan poissa. Kaikki kävi tosiaankin nopeaan. Hän pani merkille, että useat ihmiset olivat kiivenneet alas puista. Tuuli oli vieläkin kiihtymässä. Hänen oma puunsa oli todisteena siitä. Se ei enää huojunut, se oli sanan mukaisesti hiljaa, tuulen alle kaartuneena ja alati värisevänä. Se värinä oli tuskallista. Se oli sama liike kuin ääniraudassa taikka harpun kielessä, nopeaa, lakkaamatonta. Ja vaikka puun juuri olisikin kestänyt, ei runko voinut sietää tätä loppumatonta taipumista. Jommankumman täytyi murtua.

Tuossa murtui taas yksi. Hän ei nähnyt sen katkeamista, mutta siinä se seisoj puolivälistä runkoa taittuneena. Ei voinut tietää, mitä tapahtui, ellei sitä silmin nähnyt, sillä eihän puitten ryske eikä ihmisten parkuminen voinut saada tilaa tässä mahtavassa äänen paljoudessa. Hän sattui katsahtamaan kapteeni Lynchiin juuri kuin seuraavaa tapahtui: Puun runko taittui puolivälistä, murtui ja irtaantui äänettömästi. Puun latva ja siinä kolme Aorain miestä sekä kapteeni Lynch lensivät laguunille. Se ei pudonnut maahan, vaan ajautui merelle kuin ilmalaiva. Hän seurasi lentoa silmin noin sadan metrin päähän ja ponnistaen näköään hän luuli kapteenin viitanneen jäähyväisiä.

Raoul ei odottanut enää kauempaa. Hän kosketti alkuasukasta ja antoi hänelle merkin laskeutua maahan. Mies kyllä oli myöntäväinen, mutta hänen naisensa olivat kauhusta kankeina ja hän piti parhaimpana jäädä heidän turvakseen. Raoul satoi köytensä puun ympärille ja kapusi alas. Suolainen hyökyaalto huuhtaisi hänen päätään. Hän pidätti henkeään ja tarttui epätoivoisen voimalla köyteensä. Vesi peräytyi ja puun rungon suojassa hän pääsi hengittämään kunnes uusi aalto yllätti hänet. Toinen naisista liukui nyt myöskin alas, joten puuhun jäi alkuasukas toisen naisen, kahden lapsen ja kissan kanssa.

Raoul oli huomannut, kuinka ihmisryhmät puiden ympärillä yhä pienenevät. Nyt hän näki ihan läheisyydessään, kuinka se tapahtui. Hänen piti ponnistaa kaikki voimansa pysyäkseen köydessä kiinni, ja vaimo, joka oli häneen liittynyt, alkoi uupua. Joka kerta kun aalto oli vierähtänyt heidän ylitseen, hän ihmetteli, että oli vielä jälellä ja että vaimokin oli paikallaan. Viimein hän nousi yksin aallosta. Hän katsahti ylös. Latva oli poissa puusta. Nyt kyllä juuret kestivät, kun tuulta keräävät lehvät olivat poissa. Hän alkoi kiivetä ylös, mutta oli niin heikko, että nouseminen kävi hitaasti ja useat aallot huuhtelivat häntä, ennenkuin hän pääsi pois niiden ulottuvista. Sitten hän satoi itsensä kiinni runkoon ja valmistui niin rohkeasti kuin suinkin odottamaan yötä ja ties mitä muuta.

Yksinäisyys oli synkkää yön pimeydessä. Toisin kuuroin hän kuvitteli maailman lopun olevan käsillä ja hän oli ainoa eloon jäänyt. Tuuli kääntyi tunti tunnilta. Kun kello hänen luullakseen oli yksitoista, oli se aivan uskomattoman raju. Se oli hirvuista, jättimäinen ilmiö, kirkuva hirviö, aalto, joka lakkaamatta kulki ja iski, iski ja kulki – koskaan päättymättä. Hän tunsu keventyvänsä ja muuttuvansa ilmapaksi, hän se olikin liikkeessä, hän ajautui uskomattomalla nopeudella läpi loppumatoman kiinteän kappaleen. Tuuli ei enää ollut liikkuvaa ilmaa. Se oli tullut aineelliseksi kuten vesi taikka elohopea. Hänestä tuntui, että siitä voi pitää kiinni ja repiä siitä kappaleita kuin teurastetusta härästä, tarttua siihen ja pysytellä kiinni kuin ihminen kallion kielekkeessä.

Myrsky ruhjoi häntä. Kasvoja ei voinut kääntää sitä vastaan eikä hengittää, sillä se tunkeutui suuhun ja sieramiin täyttäen keuhkot kuin puhallettavan rakon. Sellaisina hetkinä hänestä tuntui kuin koko ruumis olisi ollut täyteen sullottu kovaa maata. Painaen suutaan voimakkaasti puun runkoon, voi

hän jonkun verran hengittää. Tuulen lakkaamaton paino näännytti hänet, ruumis ja aivot turtuivat. Hän ei enää jaksanut tarkata ympäristöään, ei ajatella, oli puoliksi tajuton. Yksi ainoa ajatus pysyi vireillä itsepintaisesti: *vai tämä siis on hirmumyrsky!* Se käsite hehkui hänen tajunnassaan kuin tulen liekki syttyen ja sammuen. Turtumuksen tilasta hän palasi siihen huomioon: *tämä on siis hirmumyrsky*, ja vaipui jälleen horrokseen.

Hirmumyrsky oli rajuimmillaan yhdentoista ajoista illalla kolmeen aamulla, ja kello yksitoista meni se puu, jossa Mapuhi istui naistensa kanssa. Mapuhi nousi laguunin pinnalle pitäen yhä tytärtään Ngakuraa sylissään. Vain etelämeren saariasukas voi pitää henkensä sellaisessa kuohuvassa helvetissä. Pandanuspuu, johon hän oli tarttunut, pyöri ympäri ja kellui edes takaisin ja vain tarttumalla siihen ja heittämällä irti oikeana hetkenä hän saattoi pitää itseään ja Ngakuraa kyllin kauan veden pinnalla ilmaa saadakseen. Mutta se ilma oli vain kuohua ja vesipisaroita.

Ulommalle hiekkasärkälle oli kymmenen penikulmaa suoraan poikki laguunin. Täällä oli sikin sokin puunrunkoja, tukkeja, laivanhylkyjä ja talojen jäännöksiä ja ne ruhjoivat kuoliaiksi yhdeksän kymmenestä niistä raukoista, jotka hengissä olivat osuneet pääsemään poikki laguunin. Puoleksi hukkuneina ja nääntyneinä he viskautuivat tähän luonnonvoimien mielettömään huumareen ja jauhautuivat muodottomiksi lihakasoiksi. Mapuhilla oli kuitenkin onni mukanaan. Hän oli yksi kymmenestä, se sattuma oli kohtalon oikku. Hän ryömi ylös rannalle verta vuotavana lukuisista haavoista. Ngakuran vasen käsivarsi oli katkennut ja oikean käden sormet musertuneet ja kasvoista sekä leuasta nahka poissa aina luuhun saakka. Mapuhi tarttui erääseen vielä pystyssä olevaan puuhun, huohotti ja piteli tyttöä seisoen vedessä toisin kuuroin polveen saakka, toisinaan kainaloon.

Kolmen aikaan yöllä hirmumyrskyn takajalat tahtuivat. Viideltä tuntui vain navakka tuuli. Ja kuuden aikaan oli jo rasvatyyni ja aurinko paistoi. Meri oli asettunut. Laguunin vielä rauhottomalla partaalla Mapuhi näki niiden ruhjoontuneet ruumiit, jotka eivät olleet päässeet maihin. Epäilemättä olivat Nauri ja Tefara niiden joukossa. Hän kulki pitkin rantaa etsien ja löysikin vaimonsa virumassa puoli ruumista vedessä. Hän istuutui maahan ja itki, lieventäen tuskaansa eläimellisillä äänillä alkuihmisen tapaan. Samassa vaimo liikahti ja valitti. Mapuhi tarkasti häntä huolellisemmin. Tefara oli elossa ja lisäksi vielä aivan vahingoittumaton. Hän vain nukkui. Vaimon kohtalo oli siis myös ollut yhden kymmenestä.

Edellisen yön kahdestatoista sadasta oli nyt jäljellä vain kolme sataa elävää olentoa. Mormoonisaarnaaja ja eräs santarmi toimittivat laskun. Laguuni oli täynnä ruumiita. Ei yhtäkään taloa, ei ainoatakaan hökkeliä ollut pystyssä. Koko särkällä ei ollut kahta kiveä päällekkäin. Vain joka viideskymmenes kokospalmu oli pystyssä ja nekin pirstottuina eikä ainoatakaan pähkinää jäljellä. Juotavaa vettä ei ollut missään. Matalat kolot, joihin tavallisesti kerääntyi sadevettä, olivat nyt täynnä suolaista. Laguunista saatiin pelastetuksi muutamia säkkeitä happamia jauhoja. Eloon jääneet kuorivat kaatuneita kokospuita ja ottivat niiden sydämet syödäkseen. Siellä täällä ryömittiin maamajoihin, joita kaivettiin hiekkaan ja peitettiin metallilevyillä, joita saatiin rakennusten jätteistä. Lähetysaarnaaja kyhäsi jonkunlaisen vesisiilin, mutta hän ei voinut sillä puhdistaa vettä kolmelle sadalle hengelle. Kun Raoul toisena päivänä otti kylvyn laguunissa, huomasi hän, että se jollakin tavoin vaimensi hänen janoaan. Hän ilmoitti heti kaikille uutisensa ja pian oli laguunissa kolme sataa ihmistä, miestä, naista ja lasta, kaulaan saakka vedessä, yrittäen juoda kaikella ihollaan. Ympärillä ui kuolleiden ruumiit ja jalka sattui sellaisiin, jotka olivat painuneet pohjaan. Kolmantena päivänä hautasi väki kuolleensa ja asettui odottamaan pelastuslaivaa.

Sillä aikaa Nauri, myrskyn erottamana perheestään, oli ajautunut omille seikkailuilleen. Hän oli tarttunut karkeaan lankkuun, joka repi ja raapi hänen ruumistaan ja täytti sen tikuilla, ja myrsky heitti hänet yli hietikon ja ajoi merelle. Siellä hän hirmuisissa vesivuoriaalloissa kadotti lankkunsaa. Hän oli vanha vaimo, lähemmäksi kuuttakymmentä, mutta syntynyt Paumotus-saarella eikä milloinkaan eronnut meren näkyvistä. Hänen uudessaan pimeässä sätkien, tukahtumaisillaan ja taistellen saadakseen hengittää, iski mahtava kokospähkinä häntä hartiaan. Silmänräpäyksessä hän tajusi tehtävänsä ja tarttui pähkinään. Seuraavina hetkinä hän keräsi seitsemän lisää. Yhteen

sidottuina ne muodostivat vyön, joka pelasti hänen henkensä, mutta uhkasi sulloa hänen ruumiinsa hyytelöksi. Hän oli lihava nainen ja helposti haavoittuva, mutta hänellä oli kokemusta myrskyilmassa ja rukoillen hai-jumalaansa varjelemaan itseään petokalalta hän odotti tuulen tyyntymistä. Mutta kolmen aikaan hän oli melkein tajuttomana. Eikä hän siitäkään mitään tiennyt, että kuudelta oli tullut ihan tyyni. Hän heräsi tajuihinsa, kun aallot heittivät hänet sannalle. Hän kaapi hiekkaa tarttuen kiinni, niin että veri sirisi, pysytellen kiinni käsin ja jaloin, jottei aallot vetäisi häntä takaisin, ja hän onnistuikin pääsemään kuivalle aaltojen ulottuvista.

Hän tiesi, missä oli. Tämä maa ei voinut olla mikään muu kuin pieni saari Takokota. Siellä ei ollut laguunia eikä ketään asukasta. Hikuera oli siitä viidentoista penikulman päässä.

Hän ei voinut nähdä Hikueraa, mutta tiesi, että se oli etelässä. Päivät kuluivat ja hän eli niillä kokospähkinöillä, jotka pelastusvyönä olivat kannattaneet häntä vedenpinnalla. Ne olivat sekä ravintona että juomana. Mutta hän ei saanut itseään kylliksi ravituksi eikä jano oikein sammunut. Pelastusmahdollisuudet olivat hyvin pulmallisia. Hän näki savun pelastuslaivasta taivaan rannalla, mutta mikä pelastuslaiva olisi aikonutkaan tulla yksinäiselle Takokotasaarelle?

Ensimmäisestä hetkestä alkaen olivat ruumiit häntä vaivanneet. Meri heitti niitä yhä tälle pienelle hietikolle, ja hän heitteli niitä niin kauan kuin jaksoi veteen, missä haikalat ne söivät. Mutta kun voimat uupuivat, reunustivat kuolleet ruumiit hänen pienen saarensa rantoja ja hän vetäytyi niistä kauhistuen pois niin kauas kuin suinkin, mutta pitkälle ei siinä päässyt.

Kymmenentenä päivänä hän söi viimeisen pähkinän ja hänen ruumiinsa kuivui kokoon janosta. Hän laahusti pitkin rantaa toivoen löytävänsä jonkun pähkinän. Olihan ihmeellistä, että niin paljon ruumiita ajautui rantaan eikä ainoatakaan pähkinää. Ja kuitenkin oli varmasti enemmän kokospähkinöitä uimassa kuin kuolleita. Hän heitti hakemisen sikseen ja heittäytyi rannalle uupuneena. Loppu oli tullut. Ei ollut muuta neuvoa kuin kuolla.

Herätessään kerran taas tietoisuuteen, huomasi hän tuijottavansa hiekankellertävään tukan tupsuun erään kuolleen päässä. Aallokko heitti ruumiin häntä kohti ja veti sen taas takaisin. Se pyöri ympäri ja hän näki, ettei sillä ollut ollenkaan kasvoja. Kuitenkin oli tuossa punakeltaisessa tukassa jotakin tuttua. Hän ei sitä sen kauempaa ajatellut – hänkin odotti kuolemaa ja välitti vähät, mikä mies tuo kauhean ruma ruumis aikoinaan oli ollut.

Lopulta hän kuitenkin nousi puoleksi istumaan ja tuijotti taas ruumiiseen. Mahdottoman suuri aalto oli heittänyt sen niin ylös, etteivät muut siihen enää ulottuneet. Niin, oikein, tuollaista punakeltaista tukkaa ei ollut kellään muilla kuin yhdellä ainoalla miehellä koko Paumotus-saarella. Se oli Levy, Saksan juutalainen, mies, joka oli ostanut helmen ja vienyt sen Hira-laivalleen. Yksi seikka oli siis varma: Hira oli joutunut haaksirikoon, ja helmenpyytäjien ja varkaiden jumala oli nyt tuossa.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.